

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. XLIX. De Recusatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40761

CAPUT XLIX.

De Recusatione.

SUMMARIUM.

- I. Quid sit recusatio.
- II. An & quando sit licita.
- III. Qui possint recusari.
- IV. Cause recusationis que sint.
- V. Praxis seu modus recusationis faciende.
- VI. Quando fieri potest.
- VII. Effectus recusationis.

R

Ecusatio est iudicis, vel audientia causa, suspitionis proposita declaratio, l. apertissimis C. de iudiciis, cap. quia suspecti 3. quest. 5. cap. suspitionis, de offic.

deleg. sic eam definit Speculator 1. part. titulo de recusat. initio, Lezana verbo recusatio, num. 2.

II. Quamvis aliqui dicant, facultatem recusandi Prælatos Regulares esse omninò illicitam, & abominabilem religiosis, tamen in casibus, in quibus licita est illis appellatio; in illis etiam licita est recusatio, in quocumque iudice regulari, sive Provinciali, sive Generali, quia generaliter

CA.

conceditur de omnibus, *cap. si quis contra Clericum de foro competenti, & cap. 2. requiris, & cap. cum speciali, de appellat.* quando scilicet constat certo & evidenter, iudicem inique se gerere, aut velle se gerere, contra bonam famam, & opinionem alicujus subditi, ab ejuſ namque iniquo iudicio declinare, jus & natura docent, *cap. quod suspecti, 3. q. 5. cap. requiris, & aliis, cit. sup. & naturale profecto est, suspecti iudicis insidias declinare, ejuſque iudicium semper fugere, cap. cum inter de except. §. 1. & ad legitimas defensiones spectat iudicis recusatio; quæ legitima defensiones unicuique competunt jure naturali; & ideo facilius est recusari posse iudicem, quam testem, ut docet *Gloss. in cap. quicumque 3. 11. q. 3. cap. accusatores 3. 3. quest. 5. cap. insinuante, de officio delegati, verbo familiarem.**

III. Possunt recusari non solum Prælati regulares, ut supra, & iudex quicumque delegatus, sed & ordinarius, *cap. placuit 2. quest. 6. cap. si quis 2. de foro competenti. l. nemo, Cod. de iurisd. omn. iudic.* etiam ipse Inquisitor in casu violata religionis; Legatus quoque de latere, si iusta sit causa recusandi, Concilium etiam Provinciale, modestè tamen & reverenter, quando caput Concilii solummodo est suspectum, Senatus quoque, & Collegium Doctorum: & hæc verissima sunt, quando constat de iusta recusationis causa. Nihilque impediunt crimina, etiam si sint notoria, quando suspectus est iudex, ne recusari
pos-

ollit, cap. quod suspecti cit. juncta Gloss. quæ ju-
dicem in notorius quoque recusari posse tenet Ro-
mericus tom. 3. de recusat. cap. unico a num. 11.

IV. Causa recusationis sunt plurimæ, quæ
continentur in sola suspitione, quod iudex se
gerat, aut gerere velit iniquè contra subditum:
suspitionis vero causa præcipua est inimicitia
gravis inter iudicem, & iudicandum, vel magna
iudicis conjunctio cum parte contraria, vel ini-
mico iudicandi, ut, si est ejus Consanguineus,
Commenfalis, Compatriota, præcipuè apud re-
gulares, cap. quod suspecti 3. qu. 5. cap. suspicio-
nis, de off. deleg. cap. sciscitatus de rescript. l. aper-
tissimi, C. de judiciis, cap. cum speciali, de accusat.
Lites autem sine suspitione procedere debent, &
modica causa iudicem repellit, cap. Accedens 1.
ut lit. non contest. §. cum igitur, cap. causam, de
off. delegati, etiam propter inimicitiam non ca-
pitalem, vel non ita gravem recusari potest ju-
dex, Gloss. cap. quicumque 3. 11. quest. 3. cap. cum
oporteat, & cap. accedens 2. citato. Neque enim
quis tenetur se ei committere iudicandum, quem
scit inimicum, & lædere cupientem.

Illi verò omnes censentur inimici, qui con-
sanguineum vel occidit, vel conatus est, aut mi-
natus occidere, qui alicui paravit insidias, qui
aliquem accusavit de gravi delicto, vel deposuit,
vel deponere voluit; qui detinuit in vinculis,
vel injurias graves protulit, qui aliquem in per-
sona vel rebus offendit vel percussit, aut in facie

vulneravit; descendentes ab inimico capitali, Qui commoratur vel maxime familiariter conversatur cum inimicis, aut cum illis contraxit amicitiam. Hæ inimicitia non solum à judicando, sed & ab accusando, & testimonium ferendo omnes repellunt, etiam sint reconciliati, vel affirmant se fuisse reconciliatos, *Rodericus tom. 3. de recusationibus titul. 3. cap. unico à num. 17.* judex itaque recusat inimicus, item infamis, criminofus, perpetuò furiosus, impubes, servus, excommunicatus, dominus adversarii consanguineus, vel affinis. Item recusat, qui juris ordinem non servat, vel juris defensiones, aut exceptiones non vult admittere, nec necessaria concedit; alteri parti nimium favens: qui juris peritiam non habet, maxime in causis Ecclesiasticis; qui modum excedit in exequendo; vel à quò in alia causa jam fuit appellatum, vel alias jam recusatus, vel similem causam habens; qui propalavit votum suum in favorem partis; vel minatus fuerit recusantem; *Rodericus supra à num. 27. ubi multa ad intentum.* Unde inferitur, quod is, qui judex esse non potest, ab omnibus potest recusari.

V. Praxis recusationis seu modus recusandi ita se habet. Primo, qui judicem intendit recusare, debet coram illo suspitionis causam probabilem & rationabilem in scriptis proponere, *cap. inter monasterium, de re judicat. cap. cum speciali, & cap. 2. requiris, de appellat.* Quod de jure
Cano-

canonico est intelligendum : De jure namque
 non sufficit dicere , se judicem habere suspen-
 sum, *Gloss. in l. apertiissimi, & l. quia poterat, ff. de
 Trebellianum, & in l. Item, si suspectus, ff. de
 procurat.* modò se calumnie causa illum non re-
 culari juret. Quod si evidenter sit frustratoria,
 ad fugiendum judicium inducta appareat ; ju-
 dex eam potius spernere, quam acceptare tenea-
 tur ; si autem sit rationalis, vel ita appareat, à
 iudicis munere se subtrahat : quod si sit dubia
 causa recusationis , iudex de ea non cognoscat.
 Sed eligantur à partibus arbitri duo vel tres, qui
 de causa suspicionis cognoscant, an, vel non sit
 admittenda: Arbitri electi assignare debent illis,
 qui illos elegerunt, terminum ad probationem
 suspicionis, ut possint testes producere, & facere,
 quæ ad hoc pertinent, *cap. suspicionis, juncta
 Gloss. de offic. Judic. deleg. & cap. cum speciali,
 de appellat.* Iudex autem hujusmodi arbitros
 ad suspicionis causam decidendam compellere
 potest, ne sub hoc pretextu nimis protrahatur ;
 causa verò intra terminum non probata, iudex
 potest uti sua jurisdictione, si verò legitima pro-
 bata sit, debet recusatus, si est delegatus, omnino
 abstinere à cognitione litis ; & si est ordinarius,
 alteri personæ potest illam remittere, vel ad Su-
 perioiorem transmittere, *cap. legitima, de appellat.*
*in 6. Lexana verbo iudex num. 13. Rodericus ci-
 vitat. a num. 45. Panormit. Portellus, Peyrinis, &
 alii.* Ab illis tamen arbitris potest appellari ad
 sedem

sedem Apostolicam, ut expressè habetur *cap. ab arbitris, de off. & potest. Judic. deleg. in 6.* Et notandum, quod in omnibus casibus, in quibus appellatio denegatur, etiam denegari debet recusatio, utraq; namque est quædam defensio concessa propter innocentiam defensionem. Quando autem iudex recusatur, in causa procedere non potest, nisi sit frivola recusatio; quod si aliter fuerit ausus procedere, acta omnia post recusatorem de jure Canonico sunt ipso jure nulla, *Gloss. 2. quest. 6. cap. quoties, & cap. quod suspecti 3. q. 5.*

VI. Licitum est illi, qui iudicem suspectum habet, illum recusare, antequam lis inchoetur, *cap. quod suspecti, §. & revera,* Quod verum est, si causa suspicionis & recusatorem præcessit iudicium, ac nota sit recusanti: ac vero, si post causam initium [attamen ante illius conclusionem orta fuerit, poterit quoque iudicem recusare, *cap. insinuante, de offic. delegat. Glossa, in cap. sciscitatus de rescript. verbo infamem: vel etiam, si ante initium causam orta quidem fuerit, sed postea ad recusantis notitiam pervenerit, in quacumque litis parte poterit proponi recusatio. Etenim, quæ de novo emergunt, novo indigent auxilio, & non solum iudex delegatus, sed & ordinarius recusari potest, cap. postremo de appellat. cap. placuit. 2. quest. 6. cap. si quis 2. de foro competent. & cap. ad hæc de appellat. l. nemo, C. de jurisdic. omn. judic.*

VII.

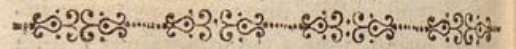
VII. Effectus recusationis est, quod penden-
 e illa, non potest iudex ad aliquem actum pro-
 cedere in illa causa, & si procedit [ut supra dixi-
 mus] processus est nullus; suspenditur enim per
 illam illius iurisdictionis; non tamen privatur iu-
 dex sua iurisdictione fundamentaliter, quia
 etiam post recusationem, & approbationem
 cause suspensionis posset iudex de communi par-
 tum consensu in illa causa procedere, vel alteri
 delegare, *cap. Iudex de offic. delegat in 6.* Verum-
 tamen eo ipso, quod quis post propositam recu-
 sationem litigat coram iudice recusato, per hoc
 videtur recusationi renunciaisse.

Notandum, quod, licet dixerimus causas sus-
 pensionis debere assignari in scriptis, tamen proba-
 bile est non esse necesse, nisi ad melius esse,
 cum ius illud non exprimat, sed hoc intelligi
 debet de iure Civili, non de Canonico, ut supra
 dictum est.

Notandum, quod arbitri, qui accipiuntur in
 causa dubia, possunt esse alterius Religionis,
 cum nullo iure sit oppositum aliquid, quin imo
 sit stilus Religionum, ut colligitur *ex cap. Pasto-
 ralis, de offic. iudic. ordin.* imo, possunt sumi se-
 culares prohi, & bonæ famæ [cessante tamen
 scandalo] & si constitutiones ordinis non con-
 tradicunt.

Notandum insuper, quod in causis, ubi agitur
 de iudicandis appellationibus, seu recusationi-
 bus, iudex non potest retinere principale, *cap. 1. de*
 VII.

de foro competenti, nec de illo cognoscere, etiam de partium consensu, nisi prius pronuntiaverit, bene vel malè appellatum, aut recusatum; eadem enim est ratio utriusque,

CAPUT L.

De casibus reservatis.

SUMMARIUM.

- I. *Quid sit casus reservatus.*
- II. *An possint aliqui casus reservari, & a quibus, vel*
- III. *Qui possint sibi casus aliquos reservare,*
- IV. *An casuum nomine veniant omnia peccata.*
- V. *Quis modus observandus in casuum reservatione.*
- VI. *Qui, & quando ligentur casibus reservatis.*
- VII. *An sine legitima causa valeat reservatio.*
- VIII. *An Episcopi plures casus possint reservare respectu regularium quam sacerdotum secularium.*
- IX.